

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра дошкільної освіти і соціальної роботи

П Р О Г Р А М А

КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ЛОГОПЕДІЇ

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Спеціальність: **012 Дошкільна освіта**
Освітньо-професійна програма: **Дошкільна освіта. Логопедія**

Запоріжжя, 2023

Програма Комплексного кваліфікаційного іспиту з логопедії для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта, рівень вищої освіти «другий (магістерський)», освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта. Логопедія» / Укл. [REDACTED]

[REDACTED] Запоріжжя, 2023. 16 с.

Затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи

Протокол № 4 від “07” листопада 2023 року.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В програмі державного екзамену віддзеркалюються проблеми реформації системи дошкільної та шкільної освіти в Україні, зокрема впровадження інклюзивного навчання.

Програма державного екзамену «Комплексний кваліфікаційний іспит з логопедії» складений на основі базових програм фахових дисциплін освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта. Логопедія», а саме: «Методика психолого-логопедичного обстеження у дітей з порушення мовлення» (90 годин), «Спеціальна методика розвитку мовлення у дітей дошкільного віку» (90 годин), «Інноваційні технології у роботі з дітьми з порушеннями мовлення» (90 годин).

Основна мета державного екзамену полягає у визначенні якості професійної підготовки випускників рівня вищої освіти «другий (магістерський)»: готовності до творчої самостійної педагогічної діяльності, ступеня теоретичного засвоєння програм з фахових дисциплін та сформованості практичних умінь і навичок майбутнього вчителя-логопеда.

Державний екзамен враховує особливості професіограми вчителя-логопеда дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, що зазначені в стандарті та варіативній частині освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта. Логопедія».

Для перевірки та обґрунтованої оцінки рівня підготовки студентів випускників до майбутньої професійної діяльності за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта. Логопедія» в білетах державного екзамену виділено теоретичну та практично-методичну частину. Під час складання іспиту випускники повинні показати рівень знань та умінь з курсів «Методика психолого-логопедичного обстеження у дітей з порушення мовлення», «Спеціальна методика розвитку мовлення у дітей дошкільного віку», «Інноваційні технології у роботі з дітьми з порушеннями мовлення». На підставі програми державного екзамену складаються екзаменаційні білети, кожен з яких має чотири питання (три питання з логопедії та одне

практичне завдання). Кожне з чотирьох питань оцінюється в 25 балів. Екзамен проводиться у письмовій формі.

В теоретичних відповідях випускники повинні показати глибинні та усвідомлені професійні знання з питань педагогічних технологій та управління процесом корекційної системи при роботі з дитиною з порушеннями мовлення. Відповідь повинна свідчити про розуміння завдань удосконалення системи освіти в Україні; наявність високого професійного потенціалу особистості; розуміння свого призначення в суспільстві; поєднання фундаментальних теоретичних знань з педагогічними вміннями та навичками; ерудицію, начитаність, обізнаність; рівень володіння державною мовою. Відповідь на одне питання оцінюється в 25 балів (відповідно, максимальна кількість балів за всі три теоретичні питання – 75).

Завдання	Максимальна кількість балів при оцінюванні виконання завдань
1. Теоретичні запитання екзаменаційного білета	25 балів
1.1. Глибина розуміння і викладу; повнота висвітлення теоретичних основ проблеми; аналіз досліджень сучасних науковців та методистів з вказаного питання	5 балів
1.2. Логіка побудови відповіді, зв'язок питання з іншими питаннями курсу та суміжними дисциплінами	5 балів
1.3. Зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю вчителя-логопеда	5 балів
1.4. Знання науково-методичної літератури з вказаного питання, аналіз та врахування сучасних програм розвитку та навчання дітей-логопатів; ерудиція, начитаність, обізнаність	5 балів
1.5. Мова викладу матеріалу – чіткість понять і термінів, послідовність, вільне володіння матеріалом; володіння державною мовою	5 балів

Виконання практичного завдання (четверте питання в екзаменаційному білеті) характеризує рівень творчості в практичній підготовці здобувача вищої освіти до діяльності вчителя-логопеда. Завдання цього етапу зводяться

до написання плану-конспекту заняття з дітьми з порушенням мовлення.
Успішно виконане завдання оцінюється в 25 балів.

Згідно з національною шкалою оцінювання знань **«відмінно»** ставиться, якщо студент набрав від **90 до 100** балів. Оцінка **«добре»** ставиться, якщо студент набрав від **74 до 89** балів. Оцінка **«задовільно»** - **60-73** балів. **«Незадовільно»** ставиться, якщо студент не засвоїв матеріал у межах програм курсів педагогічних дисциплін і набрав менше ніж 60 балів.

Розділ I. «Методика психолого-логопедичного обстеження у дітей з порушеннями мовлення»

1.1. Організація і проведення логопедичного дослідження мовлення дітей дошкільного віку.

Характеристика розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Норма і порушення мовлення як основні поняття логопедичної діагностики.

1.2. Логопедична діагностика стану розвитку мовлення в дітей дошкільного віку.

I етап – орієнтовно-підготовчий, II етап – діагностично-диференційований, III етап – аналітично-уточнювальний, IV етап – прогностично-освітній, V етап – інформування батьків.

1.3. Мовленнєва картка – один із основних документів професійної документації вчителя-логопеда.

Мовленнєва картка логопеда. Особливості авторської мовленнєвої картки з картинками. Методичні рекомендації до мовленнєвої картки. Структура мовленнєвої картки з картинками.

1.4. Методичні рекомендації до мовленнєвої картки з картинками.

Вивчення анамнезу та мовленнєвого розвитку в ранньому віці. Обстеження артикуляційного апарата. Обстеження звуковимови. Види порушень звуковимови.

1.5. Діагностика мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.

Методика діагностики включає наступні розділи. Діагностика фонетико-фонематичної сторони мовлення.

1.6. Корекція мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.

Загальна характеристика загального недорозвитку мовлення. Корекційна робота з дітьми з загальним недорозвитком мовлення.

1.7. Класифікація методів психодіагностики.

Загальна характеристика психодіагностичного методу. Психодіагностичні підходи у психодіагностиці. Класифікація методів психодіагностики. Типи діагностичних методик.

1.8. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями мовлення.

Основні закономірності розвитку мовлення. Деякі особливості розвитку дітей з мовленнєвими порушеннями. Навчання і виховання дітей з порушеннями мовлення. Логопедичні пункти системи освіти. Логопедична допомога в системі охорони здоров'я. Особливості роботи вчителя з дітьми, що потребують логопедичної допомоги, в умовах загальноосвітніх закладів.

1.9. Діагностика розумової відсталості. Відбір дітей у спеціальні заклади освіти.

Характеристика комплексу ознак розумової відсталості. Диференціація розумової відсталості та подібних станів. Принципи комплектування спеціальних закладів для дітей з особливостями психофізичного розвитку в Україні.

1.10. Психолого-педагогічне вивчення відхилень в інтелектуальному розвитку дітей молодшого дошкільного віку.

Психологічні засади діагностики відхилень в інтелектуальному розвитку дітей молодшого дошкільного віку. Вимоги до добору завдань методики. Опис методик вивчення розумового розвитку дітей молодшого дошкільного віку.

Розділ II. «Спеціальна методика розвитку мовлення у дітей дошкільного віку».

2.1. Спеціальна методика формування морфологічної сторони мовлення.

2.2. Спеціальна методика формування синтаксичної сторони мовлення.

2.3. Спеціальна методика навчання звуковимови. Спеціальна методика навчання звуковимови та формування інтонаційної сторони мовлення.

2.4. Спеціальна методика навчання звуковимови. Спеціальна методика навчання звуковимови та формування інтонаційної сторони мовлення.

2.5. Спеціальна методика формування діалогічного мовлення. Спеціальна методика навчання описам.

2.6. Спеціальна методика навчання переказу художніх творів. Спеціальна методика навчання розповіді за картиною.

2.7. Спеціальна методика навчання складання розповідей за серіями сюжетних картинок. Спеціальна методика навчання творчого розповідання.

2.8. Спеціальна методика художнього читання та розповідання дітям. Спеціальна методика заучування віршів.

2.9. Спеціальна методика ознайомлення з поняттям «слово». Спеціальна методика ознайомлення зі словесним складом речення.

2.10. Спеціальна методика формування складового складу слова.

2.11. Підготовка до навчання письма.

Розділ III. «Інноваційні технології у роботі з дітьми з порушеннями мовлення».

3.1. Використання інноваційних технологій в групі дітей із порушеннями мовлення.

Технології в логопедії. Групи логопедичних технологій.

3.2. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в корекційно-розвиваючій роботі вчителя-логопеда.

Загальні принципи та напрямки корекційної роботи при плануванні та проведенні занять з використанням ІКТ. Корекційно-розвивальний комплекс «Speech Therapy».

3.3. Дистанційні освітні технології у роботі вчителя-логопеда (використовуються при організації роботи з батьками).

Основні завдання співпраці логопеда з педагогами, батьками. Дистанційні освітні технології у роботі вчителя-логопеда.

3.4. Інноваційні психокорекційні технології: арт-терапія, казкотерапія, психосоматична гімнастика.

Арт-терапія та її види. Додаткові види інноваційних психокорекційних технологій.

3.5. Здоров'язберігаючі технології: кріотерапія, дихальні гімнастики.

Види оздоровчої діяльності на заняттях у закладі дошкільної освіти та на уроках у школі.

3.6. Нейропсихологічні технології в логопедії.

3.7. Змішані технології в логопедії.

Кінезітерапія. Гідрогімнастика. Су-джок терапія. Японська методика пальцевого масажу. Ігрові вправи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / автор. колектив; наук, кер. А. М. Богуш. К., 2012. URL: <http://www.mon.gov.ua/ua>.
2. Блінова Г. Й. Альбом для обстеження мовлення у дитини : навч.-метод, посіб. : у 2 ч. К. : Благовіст, 2001. 215 с.
3. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник / за ред. А. М. Богуш, Н. В. Гавриш. К. : Вища шк., 2007. 542 с.
4. Богуш А. М. Методика навчання дітей української мови в навчальних закладах : підручник. 2-ге вид., доповн. і перероб. К. : Вид. Дім «Слово», 2008. 440 с.
5. Тарасун В. В., Федорович Л. О. Вступ до спеціальності: логопедія : навч. посіб. Кременчук : Християнська Зоря, 2011. 415 с.
6. Вчимося мови та розмови, або Читаємо разом / укл. К. Л. Крутій, Н. В. Маковецька. 2 вид., виправ. Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2007. 372 с.
8. Дитина : програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк, К. І. Волинець; наук. кер. програмою : О. В. Проскура, Л. П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна. 3-є вид., доопр. та доп. К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 492 с.
9. Дитина в дошкільні роки : комплексна додаткова освітня програма / автор, колектив; наук, керівник К. Л. Крутій. Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2011. 188 с.
10. Заплатна С. М. Характеристика загального недорозвитку мовлення у дітей // Педагогіка та методика спеціальні : зб. наук. пр. К., 2000. С. 7–17.
11. Крутій К. Л. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку : монографія. Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2005. 208 с.
12. Крутій К. Л., Куличин О. П., Погрібняк Н. В. Конспекти занять із художньо-мовленнєвої діяльності дітей молодшого дошкільного віку. Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2013. 160 с.
13. Крутій К. Л., Куличин О. П., Погрібняк Н. В. Конспекти занять із художньо-мовленнєвої діяльності дітей середнього дошкільного віку. Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2012. 164 с.
14. Крутій К. Л., Куличин О. П., Погрібняк Н. В. Конспекти занять із художньо-мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2012. 200 с.
15. Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Вид. Дім «Слово», 2010. 672 с.
16. Макарова С. Щоб ротик був слухняний: логопедичний практикум. Тернопіль : Підручники і посібники, 2005. 160 с.
19. Сергеева І. В. Логопедична допомога в системі освіти України // Хрестоматія з логопедії : навч. посіб./ уклад.: М. К. Шеремет, і. В. Мартиненко. К.: КНТ, 2006. С. 33-37.

20. Соботович Є. Ф. Концепція стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку // Дефектологія. 2002. № 1. С. 2-7.

21. Тищенко В. В., Рібцун Ю. В. Як навчити дитину правильно розмовляти: від народження до 5 років. Поради батькам. К. : Літера ЛТД, 2009. 128 с.

22. Федорович Л. О. Логопедичний альбом : навч. наоч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доповн. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2014. 144 с.

23. Федорович Л. О. Формування правильної вимови у дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. Полтава, 2004. 370 с.

24. Хрестоматія з логопедії: Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринологія : навч. посіб. / укл. М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. 2-ге вид., змін, і доп. К. : КНТ, 2008. 380 с.

ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1. Характеристика розвитку мовлення дітей дошкільного віку.
2. Принципи відбору дітей у спеціальні заклади.
3. Клініко-педагогічна класифікація порушень мовлення.
4. Практичне завдання з курсу «Методика психолого-логопедичного обстеження дітей з порушеннями мовлення»: Скласти план-конспект індивідуального логопедичного заняття з дитиною 3-4 років.

Відповідь на питання № 1

1. Характеристика розвитку мовлення дітей дошкільного віку

У дошкільників, в порівнянні з дітьми раннього віку, розширюється коло спілкування, що, звичайно ж, потребує від дитини оволодіння різними засобами спілкування. Розвиток мови дітей 2-3 років зводиться до збагачення словникового запасу, малята вчать слова, роблять спроби складати слова у словосполучення і цілі речення. Розвиток мови дітей 3-4 років ознаменований розвитком діалогічної та монологічної мови. Малюки вчать вести діалог з дорослими і однолітками, розвивають навички ведення монологу.

У розвитку зв'язного мовлення у дошкільників можна виділити деякі закономірності, вони проявляються, насамперед, у поетапності процесу. Умовно в процесі можна виділити декілька етапів. Перший етап – підготовчий, в ході якого відбувається розвиток відділів мовного апарату малюка: центрального відділу – головний мозок дитини, і периферичного - органи слуху і органи, які беруть участь у відтворенні звукового ряду (дихання, голос, артикуляція). Другий етап – розуміння, осмислення мовлення, на основі чого малюк вчиться вимовляти свої перші усвідомлені слова. З розвитком словникового запасу до необхідного мінімуму відбувається перехід до використання словосполучень, фраз. Останній етап - розвиток лексичного запасу у малюка, який тепер вмє використовувати грамотно оформлену монологічне мовлення, чітко і виразно вимовляє різні слова і словосполучення.

Артикуляційна сторона мовлення формується саме у віці до 6-7 років. Величезне значення в цей період мають заняття з вихователем у дитячому садку, в ході дорослий допомагає малюкам розвинути навички чіткого вимова звуків і слів, з коректним використанням інтонаційних засобів виразності. Педагог вчить дітей вимовляти слова голосно, не поспішаючи, допомагає розвинути фонематичний і дитячий мовний слух. Однак не варто забувати, що дитина багато часу знаходиться поза стінами дитячого навчального закладу: в колі сім'ї, граючи з однолітками і т.п. Саме в процесі

спілкування з іншими людьми збагачується словниковий запас дитини. Малюк вчиться правильно вимовляти слова, складати з них речення, висловлювати власну точку зору з того чи іншого приводу.

Словниковий запас дитини дошкільного віку збільшується величезними темпами за рахунок дієслів, займенників, прикметників, числівників і сполучних слів та інших частин мови. Виключно важливо не тільки розвиток та поповнення словникового запасу дитини, а і здатність дитини паралельно освоювати навички об'єднання слів у грамотні словосполучення і речення. У цьому віці малюки освоюють морфологічну систему мови, діти вивчають у загальних рисах типи відмін і спряжений. Паралельно малюки вчаться складати складні речення, сполучні частини. У цей період дошкільнята починають дуже легко утворювати слова, змінювати їх зміст, шляхом додавання різних суфіксів.

У процесі вивчення рідної мови малюки значну увагу звертають на звукову форму слів. Ступінь розвитку мовлення дітей 3-4 років дозволяє дітям змінювати слова, враховуючи їх вихідну форму. Так, наприклад, використовуючи в мові слово «загін», малюк змінює його по першому відмінюванню, а вимовляючи це слово як «загороджень» - по другому.

До моменту закінчення дошкільного періоду дитина значно осягає систему граматики рідної мови, включаючи найтонші закономірності синтаксичного і морфологічного порядку, що дозволяє йому легко і невимушено спілкуватися в школі.

Відповідь на питання № 2

2. Принципи відбору дітей у спеціальні заклади

Комплектування спеціальних закладів, подальша доля дитини з психофізичними вадами напряду залежить від правильності здійснення відбору, який має здійснюватись на основі таких принципів:

- Комплексність обстеження дитини. Кваліфікована постановка діагнозу і визначення закладу для дитини має здійснюватись на підставі спільного висновку різних спеціалістів (корекційних педагогів, лікарів, психологів);

- Всебічність і цілісність. Вивчаються причини, що призвели до відхилень у розвитку дитини; аналізуються особливості всіх пізнавальних процесів; встановлюється рівень розвитку мовлення; досліджуються: просторова орієнтація, емоційно-вольова сфера, інтереси, критичність, самостійність, розумова працездатність, фізичний розвиток, сформованість знань, вмінь і навичок. Встановлюється не лише діагноз, а визначається структура дефекту дитини і збережені особливості.

- Динамічність обстеження. Виявляють не лише наявні знання та здібності дитини, а й її потенційні можливості. Тобто слід встановити у процесі обстеження як рівень актуального, так і зону найближчого розвитку дитини.

- Індивідуальний підхід. У процесі обстеження слід встановити контакт з дитиною, враховувати її стан, поведінку, індивідуальні особливості.

- Якісний аналіз результатів обстеження. Оцінюються не лише кінцеві результати виконання дитиною завдань, а й самостійність та використання допомоги, прийоми роботи, поведінка під час обстеження, вияв інтересу до роботи, цілеспрямованість, раціональність, планомірність, тобто ті показники, які дають змогу точно встановити чи диференціювати діагноз.

Відповідь на питання № 3

3. Клініко-педагогічна класифікація порушень мовлення.

Згідно клініко-педагогічної класифікації порушення мовлення ділять на дві групи: порушення усного та писемного мовлення.

Порушення усного мовлення, в свою чергу, поділені на підгрупи відповідно до ведучого порушення:

- відхилення у розвитку фонетичного боку мовлення – дислалію, ринолалію та дизартрію;
- ведучою є вада інтонаційно-мелодичного боку мовлення – ринофонію;
- вади голосу – афонію, дисфонію, фонастенію;
- порушення темпу і ритму мовлення – брадилалію, тахілалію, заїкання;
- складні структурно-семантичні відхилення у розвитку мовлення до яких відносять алалію, афазію.

Порушення писемного мовлення поділяють на дві підгруп:

- до першої відносять порушення читання – алексію і дислексію,
- до другої – порушення письма – аграфію, дисграфію і, останнім часом, у цю групу порушень включають дизорфографію.

Розглянемо детальніше визначення.

Дислалія – порушення вимови фонем, обумовлене причинами анатомо-фізіологічного і соціально-психологічного характеру.

Термін «ринолалія» позначає порушення тембру голосу і вимови фонем, обумовлене анатомо-фізіологічними дефектами периферійного відділу мовленнєвого апарату. Ринолалія відрізняється від дислалії наявністю гнусавого тембру голосу, хоча окремі причини їх виникнення можуть бути спорідненими.

Термін «дизартрія» застосовується у значенні порушення мовлення, причиною якого є порушення іннервації периферійного відділу мовленнєвого апарату, що виникає в результаті ураження провідної ланки мовленнєвого апарату.

Термін «ринофонія» використовують у значенні порушення тембру голосу, обумовлене порушеннями анатомо-фізіологічного та неврологічного характеру. Ринофонія відрізняється від ринолалії відсутністю порушень вимови фонем.

Вади голосу: фонастенія, афонія, дисфонія. «Фонастенія» – голосова слабкість обумовлена психічними травмами, порушенням режиму голосу, як вторинний наслідок при відсутності слухового контролю за діяльністю голосових зв'язок (при вадах слуху). «Афонія» – термін, що позначає

відсутність голосу. «Дисфонія» – часткове порушення голосу обумовлені паралічами і парезами в області голосового апарату (причинами неврологічного характеру), органічними ураженнями голосових зв'язок (пухлинами, поліпами тощо), психогенними причинами.

Для позначення порушень темпу і ритму мовлення використовують терміни «брадилалія» (термін, що позначає патологічно сповільнений темп мовлення), «тахіталія» (патологічно прискорений темп мовлення), «заїкання» (порушення ритму мовлення обумовленого судомами, які виникають у периферійних відділах мовленнєвого апарату (дихальному, голосовому та артикуляційному).

«Алалія» – відсутність, або значне системне недорозвинення усіх сторін мовлення обумовлене локальним ураженням кори головного мозку, що виникло у до мовленнєвий період розвитку дитини.

«Афазія» – повна втрата мовлення, або частковий системний розпад усіх сторін мовлення спричинений локальним ураженням кори головного мозку.

Порушення читання у дітей позначають такими термінами як «алексія» і «дислексія». Алексія – відсутність читання, а дислексія – часткове специфічне порушення читання, яке характеризується наявністю у дітей системних помилок, що обумовлені недорозвитком у них базових для засвоєння читання психічних процесів і функцій.

Порушення письма: «аграфія» і «дисграфія». Аграфія – відсутність письма, а дисграфія – часткове специфічне порушення письма, яке характеризується наявністю у дітей системних помилок, що обумовлені недорозвитком у них базових для засвоєння письма психічних процесів і функцій, порушення у діяльності яких виникає при локальних ураженнях кори головного мозку.

Дизорфографія – це специфічне стійке порушення письма, яке проявляється у неспроможності засвоїти орфографічні навички, не зважаючи на знання відповідних правил.

Відповідь на питання № 4

4. Практичне завдання з курсу «Методика психолого-логопедичного обстеження дітей з порушеннями мовлення»: Скласти план-конспект індивідуального логопедичного заняття з дитиною 3-4 років.

Тема: Весела подорож язичка і пальчиків (індивідуальне логопедичне заняття (середня група)

Мета: розвивати рухливість артикуляційних органів за допомогою розробленого посібника «Бегемот», дрібну моторику технікою «Пальцевий живопис», фонематичне сприймання, силу голосу та зв'язне мовлення. Збагачувати активний та пасивний словник. Формувати уміння узгоджувати між собою слова в граматичних категоріях. Виховувати самостійність, допитливість, інтерес до заняття.

Хід заняття

1. Організаційний момент:

Повідомлення теми і мети заняття.

2. Основна частина:

Артикуляційна гімнастика:

Логопед пропонує сісти перед дзеркалом. Діти з логопедом по чергово виконують вправ за допомогою дидактичного посібника «Бегемот» (посібник для виконання артикуляційної гімнастики).

Вправа «Усмішка» (затримати губи в посмішці, ховаючи зубки)

Вправа «Хоботок» (втягнути губи вперед і утримувати в такому положенні кілька секунд)

Вправа «Неслухняний язичок» (легенько покусати кінчик язичка і сховати)

Вправа «Лоша» (поклацати за верхніми зубами. Спочатку повільно, потім-швидше)

Гра «Ехо»

Гра «Повтори» (мак, лак, вовк, їжак, сова, олень, лисиця, ведмідь, зайчик).

Гра «Скажи який? Яка? Яке?»

Фізкультхвилинка

Гра «Виправ мою помилку»

(Робота над деформованим текстом)

Техніка «Пальцевий живопис».

Казка «Як пальчики та фарби стали друзями»

3. Заклучна частина.

Підведення підсумків. Похвала за працю на занятті.